

Obsah

Úvodem – Anna Freimanová 7

Kapitola první: 1964–1967

Založením jsem čumil

Zdroje absurdity – Literární noviny 23

O něčem jiném ... tentokrát o hravosti – Sergej Machonin, Divadelní a filmové noviny 25

Vyrozumění o cestě k divadlu – Pavel Grym, Lidová demokracie 31

Dnes premiéra na Zábradlí – Jiří Doubrava, Mladá fronta 34

Jde nám o to formulovat otázky – Programový měsíčník Domu kultury pracujících v Ústí nad Labem 36

Snažil bych se naslouchat chytrým lidem – Jiří Lederer, Povedali... přídte!, Vydavatelstvo politickej literatúry 38

Dramatik sám doma – Večerní Praha 43

Mé hry jsou politické – tak jako všechno v lidském životě – Agneta Pleijel, Dagens Nyheter 45

Být svou pravdou – Bohuslav Blažek, Literární noviny 49

Kapitola druhá: 1968–1969

Naděje tohoto jara byly obětovány

Sloužit pravdě o své době – Jan Procházka, Divadelní noviny 57

Nač myslíte? – Antonín J. Liehm, Slovenské pohľady 64

Mluvčí československé intelektuální mládeže – Jacques Guillemé-Brûlon, Le Figaro 88

Zájem o satiry ochabne – Deryck Viney, Neue Ruhr Zeitung 91

Seznámení s dramatikem – Jiří Nožka, Svět v obrazech 93

V pracovně Václava Havla – Miloš Smetana, Divadelní noviny 99

Na vnitřní rezistenci je vždycky čas –

Jan Kolář, Universita Karlova 104

- O světě a samozřejmě i o nás – Miloš Smetana, Divadelní noviny 107
Hledám druhý dech – Přemysl Wiesner, Mladý svět 113

Kapitola třetí: 1975–1979

Nejdůležitější aspekt Charty je její význam mravní

- Říkat pravdu má smysl vždycky, za každých okolností – Jiří Lederer,
České rozhovory, Edice Petlice 135
Co dělá divadlo divadlem – Akademietheater, Saison 1976/77 163
Praská ledový krunýř lhostejnosti – Index on Censorship 168
Charta není unavená – Kurier; Informace o Chartě 175
Policie zjišťuje každého, kdo mne pozdraví – František Janouch,
Der Spiegel 182
V Praze to bylo ještě horší – Informace o Chartě 186

Kapitola čtvrtá: 1983–1988

Do vězení jsem nespíchal, ale nemohl jsem se zříci svých povinností

- Na straně pravdy proti lži – Antoine Spire, Le Monde 191
Nechci emigrovat – Michael Siegert, Profil 206
Největším problémem je hluboká rezignace společnosti –
Peter Larsson, Do různých stran, Rozmluvy 211
Odpovědi na otázky časopisu Der Spiegel – Přemysl Janýr,
Do různých stran, Rozmluvy 213
Můj Bůh je mistr vyčkávání – Luigi Geninazzi, Il Sabato 220
Paralelní kultura – Andrew Nagorski, Newsweek 227
Nepolitická politika – Gabriele Nissim, Il Giornale del Popolo 229
Jen se tak o něco snažím – Theo Deen, Trouw 234
Lidská tvář Prahy – John Keane (pod pseudonymem Erica Blair),
The Times Literary Supplement 240
Proč se musí setkávat Východ s Východem – Paul Edwards,
East European Reporter 272
Postoj úřadů je stále stejný – Bandi Mèlabus, Die Weltwoche 284

Kapitola pátá: 1989

Sud prachu

- Rozhovor z vězení – Lidové noviny 293**
- Většinu jídla jsem dal stalinistům – Karin Weber-Duve
a Mihaly Moldvay, Stern 295**
- Kdo za všechno může? Havel! – Jan Klusáková, Teatr 299**
- Jsem s vámi celým srdcem – Andrzej Jagodziński,
Gazeta Wyborcza 305**
- Vnitřní svobodu mi nikdo vzít nemůže – Manfred Schell,
Die Welt 308**
- O bídě systému – Milan Horáček, Tageszeitung 319**
- Pokud chci žít, musím mít naději – Mark Frankland,
The Observer 324**
- My jsme si nevybrali politiku, politika si vybrala nás –
Irena Gerová, Vyhrabávačky, Paseka 334**
- Poslední šance pro režim – Michael Siegert, Profil 346**
- Terén, na který nikdy nevstoupím – Ivan Lamper, Sport 350**
- Opatrně, ale s nadějí – Andrzej Jagodziński, Gazeta Wyborcza 361**
- Sud prachu – Paul Werner, Süddeutsche Zeitung 363**
- Teď padají masky – Martin Pollack a Dieter Wild, Der Spiegel 372**
- Pro Rudé právo – Jan Lipavský, Rudé právo 378**
- Jsem především spisovatel – Andrzej Jagodziński,
Gazeta Wyborcza 385**
- Naděje na reálnou cestu k demokracii – Jaroslav Hanzel,
Lidová demokracie 388**
- Nemluvit a pracovat – Aleš Benda, Svobodné slovo 390**
- Ediční poznámka a bibliografický soupis rozhovorů Václava Havla
z let 1964–1989 – Tereza Johanidesová 397**